

19. 8. 2020

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo domnělého dlužníka na náhradu škody

V praxi se lze často setkat se situací, kdy údajný „věřitel“ vymáhá mimosoudně pohledávku vůči „dlužníkovi“, který však vznik pohledávky a uzavření smluvního závazku neuznává (může jít např. o smlouvy k jejichž uzavření mělo dojít prostřednictvím telefonního hovoru). Některé společnosti dokonce zakládají své podnikání na podvodném vymáhání neexistujících pohledávek, přičemž si počínají velice vynalézavě a údajný dlužník pak pod tlakem raději zaplatí. Hrozí jim např. zveřejněním jména v soukromých seznamech dlužníků nebo předají věc k vymáhání inkasní agentuře, která „dlužníkovi“ opakovaně zasílá výzvy k úhradě s oznámením o navyšování jistiny o náklady vymáhání. Podstatné je, že vše řeší mimosoudní cestou.

Jak se tedy lze proaktivně takovému mimosoudnímu vymáhání neexistující pohledávky bránit?

Je zcela pochopitelné, že domnělý dlužník, který vymáhaný dluh neuznává, vyhledá k obraně pomoc advokáta. Ačkoliv po ingerenci advokáta přestane údajný „věřitel“ neexistující pohledávku vymáhat, údajnému „dlužníkovi“ vzniknou bezdůvodné náklady spočívající v úhradě právních služeb za pomoc advokáta. V rámci naší advokátní praxe jsme se tedy pokusili podat na vymahače žalobu na náhradu škody spočívající v nákladech vynaložených na právní zastoupení advokáta.

Prvostupňový soud naši žalobu na náhradu škody spočívající v nákladech klienta vynaložených na právní zastoupení advokátem zamítl. Soud prvního stupně své rozhodnutí odůvodnil tím, že nárok na náhradu nákladů řízení upravuje § 140 a násl. o.s.ř. a je spojen s úspěšným bráněním práva ve vztahu k předmětné pohledávce a povinnost je hradit vzniká pouze rozhodnutím soudu. Podle prvostupňového soudu není možno se vedle toho náhrady domáhat z titulu odpovědnosti za škodu a vymáhat je samostatnou žalobou. Prvostupňový soud uzavřel, že nemůže nárok na náhradu škody přiznat vzhledem k tomu, že žádné řízení, jehož předmětem by byla sporná pohledávka, dosud neproběhlo a nebylo tedy rozhodnuto ani o náhradě nákladů spojených s úspěšným bráněním práva. Proti rozhodnutí prvostupňového soudu jsme podali odvolání k Městskému soudu v Praze, který měl na věc jiný názor.

Odvolací soud ve svém rozsudku ze dne 22. 5. 2019, č.j. 18 Co 137/2019-112, konstatoval, že nelze přisvědčit závěru soudu prvního stupně, že právo na náhradu nákladů za právní pomoc advokáta projednávané v tomto případě má základ v procesním právu (tj. ustanovení § 140 a násl. o.s.ř.), a proto nemůže představovat škodu. Je tomu tak již proto, že vznik nákladů našeho klienta nebyl důsledkem zahájení a vedení soudního řízení, nýbrž důsledkem mimosoudního postupu žalované společnosti. Odvolací soud tedy vyhodnotil závěr prvostupňového soudu, že ve vztahu mezi naším klientem a žalované společností chybí předpoklad vzniku odpovědnosti za škodu, minimálně jako předčasný.

Odvolací soud uzavřel, že má za prokázané tvrzení našeho klienta, že ani žalovaná společnost nepovažovala pohledávku za platně vzniklou, když nepřistoupila k soudnímu vymáhání pohledávky a původně vystavenou fakturu dobropisovala bezprostředně poté, co se náš klient ohradil proti vymáhání pohledávky prostřednictvím advokáta.

Opakované zasílání výzev k úhradě takové pohledávky a hrozby navýšením dluhu o náklady zasílání

výzev je podle odvolacího soudu v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, a tedy rovněž v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 2909 občanského zákoníku. Podle odvolacího soudu je tudíž žalovaná společnost povinna našemu klientovi nahradit škodu, která mu vznikla úmyslným porušením dobrých mravů.

Rozhodnutí odvolacího soudu lze shrnout tak, že domnělý dlužník, který se mimosoudní cestou brání vymáhání neexistující pohledávky může skutečně mít právo na náhradu škody spočívající v účelně vynaložených nákladech na právní pomoc advokáta. Soud si musí nejdříve položit předběžnou otázku, zda bylo vymáhání sporné pohledávky skutečně neoprávněné a následně náhradu škody přízná, jestliže dospěje k závěru, že žalovaný při vymáhání neexistující pohledávky postupoval v rozporu s dobrými mravy.

Mgr. Václav Láska,
advokát

Mgr. Adéla Tukhi,
advokátní koncipientka

AK LÁSKA, KUTOVÁ & PRŮŠOVÁ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ / LAW OFFICE

[AK Láska, Kutová & Průšová](#)

Štefánikova 65
150 00 Praha

tel.: +420 724 139 102
e-mail: laska@ak-laska.cz

Zdroje:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2019, č.j. 18 Co 137/2019-112

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontrakčním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)

- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)